

DM-121

December-2017

B.Ed., Sem.-I

B-101 : Gujarati

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો જવાબ આપો : 8
- (1) માતૃભાષા અન્ય વિષયો સાથે કઈ રીતે જોડાયેલ છે ? તે સમજાવો.
- (2) વિવિધ વિદ્યાશાખાઓ જણાવી, વિનયન વિદ્યાશાખાનો પરિચય આપો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 6
- (1) ભાષાના વિવિધ સ્વરૂપોની ચર્ચા કરો.
- (2) માતૃભાષાનું મહત્ત્વ સમજાવી, વ્યક્તિત્વ ઘડતર માટે કઈ રીતે ઉપયોગી છે ? તે સમજાવો.
- (3) માતૃભાષાની ઉપેક્ષાઓની ચર્ચા કરી તેને દૂર કરવાના ઉપાયો સમજાવો.
2. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો જવાબ આપો : 8
- (1) સ્પષ્ટીકરણનો અર્થ આપી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવી, સ્પષ્ટીકરણના ઘટકોની ચર્ચા કરો.
- (2) ધોરણ 9 ગુજરાતીનો કોઈ એક એકમ પસંદ કરી પાઠ આયોજન તૈયાર કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 6
- (1) સ્પષ્ટીકરણના ઘટકોની ચર્ચા કરો.
- (2) સ્ટ્રેલેશનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનું મહત્ત્વ સમજાવો.
- (3) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનો અર્થ આપી, તેની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
3. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો જવાબ આપો : 8
- (1) સંજ્ઞાની વ્યાખ્યા આપી, સંજ્ઞાના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- (2) સ્વરની વ્યાખ્યા આપી, સ્વરોનાં પ્રકારોની વિગતે ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 6
- (1) રચના અને બંધારણની દૃષ્ટિએ વાક્યોના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- (2) વિરામચિહ્નો એટલે શું ? કોઈપણ બે વિરામચિહ્નોની ઉદાહરણ સહિત વિગતે ચર્ચા કરો.
- (3) સર્વનામનો અર્થ આપી, પુરૂષવાચક અને દર્શક સર્વનામ સમજાવો.

4. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એકનો જવાબ આપો : 8
- (1) નિપાતની વ્યાખ્યા આપી, તેના પ્રકારોની ઉદાહરણસહ સમજ આપો.
 - (2) રૂઢિપ્રયોગ અને કહેવત વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરી ઉદાહરણ આપી સમજાવો.
- (B) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો : 6
- (1) તત્પુરુષ સમાસનો અર્થ આપી, દરેક પેટા તત્પુરુષ સમાસના બે-બે ઉદાહરણો આપો.
 - (2) દ્વિગુ સમાસ એટલે શું ? ઉદાહરણસહ સમજાવો.
 - (3) મધ્યમપદલોપી સમાસનો અર્થ આપી ઉદાહરણસહ સમજાવો.
5. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 14
- (1) માતૃભાષાની ઉપેક્ષા દૂર કરવાના કોઈપણ બે ઉપાયો જણાવો.
 - (2) નિપાતનો કોઈપણ એક પ્રકાર જણાવો.
 - (3) ભાષાના કોઈપણ બે સ્વરૂપો જણાવો.
 - (4) ‘અભિષેકને સાહિત્યમાં રસ છે’ તો તે કઈ વિદ્યાશાખા પસંદ કરશે ?
 - (5) વિષયાભિમુખ કૌશલ્યનું પહેલું ઘટક કયું છે ?
 - (6) ‘ખોળો પાથરવો’ – રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપો.
 - (7) ઈ-ઈ સ્વરના ઉચ્ચાર સ્થાન જણાવો.
 - (8) સૂક્ષ્મ અધ્યાપનનો પહેલો અને ચોથો તબક્કો કયો છે ?
 - (9) ગુજરાતી ભાષામાં વ્યંજન કેટલા હોય છે ?
 - (10) ‘સેવાપૂજા’ – સમાસનો પ્રકાર જણાવો.
 - (11) સ્વરના કોઈપણ બે પ્રકાર જણાવો.
 - (12) હાવભાવ, કેન્દ્રીયકરણ એ કયા કૌશલ્યમાં આવે ?
 - (13) સંજ્ઞાનો કોઈપણ એક પ્રકાર જણાવો.
 - (14) સંધિના ત્રણ પ્રકારના નામ લખો.
-